

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXIII., číslo 13

5. 7. 2026 / neprodejné

Z OBSAHU	Celibát – boj o srdce, které patří všem	05
	Mají ženy právo na umělý potrat?	08
	Jak poznáváme Boha, když ho nevidíme?	11

Stefano di Giovanni: Upálení heretika (1423–1426)

Jan Hus bez legend

Postava mistra Jana Husa bývá obestřena nánosy pozdějších interpretací. Katolický pohled, jak jej předkládá historik J. V. Polc,¹ se snaží rozlišit mezi nespornou mravní poctivostí kazatele a teologickými postoji, které narušily církevní jednotu. Nejde o soud nad svědomím, nýbrž o střízlivé zvažování, proč byl Hus v Kostnici shledán viníkem bludů a proč jeho cesta nevedla k opravdové reformě,

nýbrž k rozkolu. Polc připomíná, že Hus byl v podstatě zbožný kněz, jemuž nelze připisovat neřestný život. Bolest nad stavem kléru sdílel s řadou soudobých mravokárných kazatelů. Odlišnost však spočívala v tónu a metodě: v jeho kázáních chyběl vyvážený ideál křesťanského života, pozitiva bývala přehlušena všeobecnými odsudky. Pražští duchovní mu vytýkali, že kněze u lidu zostudil tak, až byli nenáviděni jako nikdy předtím. Hus se hájil, že kázal podle Písma a pro nápravu duchovních i lidu; přesto zůstává otázka, zda horlivost bez míry opravdu buduje. Časté a volné užívání biblických

citátů k podpoře polemiky nevedlo k obrácení, ale k hořkosti.

Rozhodující byl Husův vztah k učení Jana Viklefa. Nebyl systematickým teologem, zato dovedl ideje účinně popularizovat. Slabina spočívala v tom, že se od zjevných bludů nedistancoval dostatečně jasně. Ač sám věřil v přepodstatnění, nikdy výslovně neodmítl remanenci nauku, která transsubstanciaci popírá. Hus nebyl odsouzen za kritiku mravů, nýbrž za učení považované za bludná a za neochotu podřídit se rozhodnutí legitimních

1 POLC, Jaroslav V. *Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti*. Vydání: první. Vranov nad Dyjí: A.M.I.M.S., 2015. ISBN 978-80-7266-403-0.

dokončení na str. 2

Papež Lev XIV.: Lékař by nikdy neměl rozhodovat o životě nenarozeného dítěte

Papež Lev XIV. v pondělí dne 22. června 2026 ve Vatikánu hájil důstojnost lidského života v každé jeho fázi a varoval před riziky medicíny podřízené technickým nebo utilitárním kritériím.

„Žádný lékař by si nikdy neměl dovolit na základě laboratorních algoritmů rozhodovat o životě lidského embrya či starší osoby,“ prohlásil během audience před členy Nadace Jérôme Lejeunea. „Lékařství se nikdy nesmí stát služebníkem programované smrti!“ zdůraznil. Nadace zahájila svou činnost ve Francii v roce 1995 po smrti genetika Jérôme Lejeunea, považovaného za otce moderní genetiky kvůli objevu genetické příčiny trizomie 21 (Downův syndrom) v roce 1958. Podle svých webových stránek organizace ročně vyčleňuje 4 až 5. milionů eur na výzkum, v Paříži provozuje biobanku s více než 20 000 vzorky a též lékařská střediska v Paříži a Nantes, v Madridu a v argentinské Córdobě.

„Rád bych vyjádřil své povzbuzení za vaše úsilí ve prospěch života a lidské důstojnosti,“ řekl Lev XIV. členům nadace. Ve své řeči také připomněl osobnost Jérôme Lejeunea, francouzského vědce, jehož jméno se rozšířilo, když papež František v roce 2021 podepsal dekret uznávající jeho hrdinské ctnosti. Navzdory mezinárodnímu uznání, které Lejeuneovi jeho objev přinesl, jej potratový průmysl později zneužil k identifikaci nenarozených dětí s Downovým syndromem – to Lejeune zásadně odmítal. Francouzský ge-

netik, prohlášený za ctihodného, veřejně hájil životy nejzranitelnějších navzdory odmítnutí, kterému se setkal v určitých vědeckých kruzích.

Během setkání 22. června, které se konalo u příležitosti stého výročí Lejeunova narození, papež zdůraznil, že profesor zasvětil svůj život dětem se zdravotním postižením: „Profesor Lejeune, dojat obtížnou situací dětí se zdravotním postižením, jim zasvětil svůj život jako vědecký výzkumník.“ Lev také připomněl, že objev chromozomální anomálie zodpovědné za trizomii 21 učinil z Lejeunea „průkopníka moderní genetiky“.

„Medicína znamená nenávisť k nemoci a láska k pacientovi“

Svatý otec rovněž zdůraznil Lejeunovo lékařské povolání a jeho oddanost pacientům, které nazval „nejchudšími z chudých“, a citoval jeden z jeho nejznámějších výroků: „Medicína je nenávisť k nemoci a láska k pacientovi.“ Papež také připomněl vliv vědce v církvi a poznamenal, že sv. Pavel VI. ho jmenoval členem Papežské akademie věd a že jeho blízkost ke svatému Janu Pavlu II. přispěla ke vzniku Papežské akademie pro život.

Lev XIV. varoval před eticky spor-

ným využíváním vědeckých poznatků: „Jérôme Lejeune, muž vědy a moudrosti, rychle pochopil, že jeho vědecký objev bude použit k likvidaci lidí s trizomií 21 ještě před jejich narozením,“ řekl. Dodal, že genetik tento jev odsoudil jako „chromozomální rasismus“. „Budte, jako on, oddanými svědky ve společnosti, ve službě neustálého hledání společného dobra,“ prohlásil a zopakoval, že technologie nemůže nahradit lékařství ani být oddělena od etického rámce: „Hodnota lidské osoby nezávisí na tom, čeho dosáhne nebo co vyprodukuje.“

Nakonec vyjádřil vděčnost za práci Nadace Jérôme Lejeunea, která pokračuje v práci svého zakladatele v oblasti výzkumu, zdravotní péče a obrany lidské důstojnosti. „Jsem potěšen významnou rolí, kterou hrají celosvětově ve výzkumu mentálního postižení genetického původu,“ řekl. Na závěr papež povzbudil její členy, aby i nadále šířili kulturu života a společné dobro, a udělil své apoštolské požehnání jejich rodinám a pacientům, kterým instituce slouží.

Victorie Cardiel
ACI Prensa

dokončení ze str. 1

představených.

Těžší námitka se týká eklesiologie. V traktátu *O církvi* je církev chápána jako neviditelný „sbor vyvolených“, což v praxi oslabuje význam viditelné hierarchie, svátostí a pravomoci. Pokud by autorita závisela na osobní bezúhonnosti či „předzvěděním“, byl by každý rád nejis-

tý. Takový omyl rozkládá církev i společnost. Polc dále připomíná Husovu nevyrovnanost vůči autoritám: když mu vyhověly, oslovoval je s úctou; když ne, označil kardinály za „rudé ďábly“ a odvolal se přímo ke Kristu. Současně mlčel k prohřeškům krále Václava a vyzýval světské pány, aby napravovali duchovní odnímáním majetku, což posouvalo kázeň církve do rukou laiků.

Církev na zemi ale není společenství bezhříšných ani klub těch, o nichž víme, že budou spaseni. Je to viditelné společenství pokřtěných, kteří vyznávají tutéž víru, přijímají svátosti a jsou vedeni autoritou ustanovenou od Boha. Je svatá ne proto, že by v ní nebyli hříšníci, ale proto, že její hlavou je Kristus a že v ní působí

dokončení na str. 3

Zákon o eutanazii: francouzští biskupové vyzývají k nově za život

V době, kdy se ve francouzském Národním shromáždění opět otevřela debata o legalizaci eutanazie, francouzští biskupové opět vyzvali katolíky, aby se spojili v modlitbě a zapojili se do nově za život.

Cílem návrhu zákona o eutanazii, jenž nese pojmenování „Právo na pomoc při umírání“, je legalizovat podávání smrtících látek pacientům, kteří si přejí ukončit vlastní život. Po prvním schválení v květnu 2025 o návrhu znovu hlasovala francouzská dolní komora Národního shromáždění. To jej 25. února ve druhém čtení schválilo.

Francouzská biskupská konference důrazně zopakovala, že „o život se nestaráme jeho ukončením, ale pozorným doprovázením až do konce“. Za tímto účelem francouzští biskupové zpřístupnili věřícím a farnostem různé duchovní materiály a zdroje, které mají podpořit rozjímání a modlitbu v období od 22. do 30. června, kdy proběhlo třetí hlasování o návrhu zákona.

Francouzští biskupové připomněli poselství, které papež Lev XIV. přednesl ve španělském Kongresu poslanců při své návštěvě Španělska, kde potvrdil, že obrana lidského života „není dílčí otázkou ani konfesním zájmem“, ale „účelem civilizace“.

Ve světle papežova poselství biskupové představili zvláštní úmysly, které budou součástí každodenní modlitby. „Kéž Duch svatý osvítí svědomí a obnoví naši naději na začátku těchto nových debat,

aby byla uznána, chráněna a respektována důstojnost veškerého lidského života,“ uvádějí.

V neděli 21. června vyzvali k modlitbě za ty, kdo v Národním shromáždění projednávali tento návrh zákona, aby Pán „osvítí jejich svědomí a aby lidská důstojnost byla vždy uznávána“. Druhý den nově se modlili za všechny, kdo procházejí „zkouškou konce života poznamenanou utrpením“. A dne 23. června povzbudili k modlitbě za zdravotníky, kteří se o tyto lidi starají. Čtyřadvacátý červen byl věnován všem, které postihla nevyčísitelná nemoc a kteří „již nenacházejí smysl svého života a přejí si ho ukončit“. Pátý den nově biskupové povzbudili k modlitbě za všechny rodiny, které pečují o nemocného blízkého. A 26. červen byl věnován nemocným, kteří jsou sami, a den následující se modlili za ty, kteří opustili tento svět, aby je Pán přijal „do svého srdce planoucího láskou“. V neděli 28. června byli věřící vyzýváni, aby vzpomínali na ty, za něž se nikdo nemodlí a poslední den nově prosili Pána o rozmnožení štědrosti těch, kteří nejsou schopni vnímat potřeby druhých.

*Almudena Martínez-Bordiúová
ACI Prensa*

dokončení ze str. 2

jeho milost.

Hus chtěl nápravu Církve. V tom mu lze rozumět. Ale náprava Církve nemůže stát na popírání její viditelné struktury a na znevažování autority. Skutečná reforma začíná pokáním, pravdou a svatostí; ne tím, že se z bolesti stane soud nad celou Církví.

Kritizovat hřích v Církvi je někdy povinnost. Ale má-li být taková kritika katolická, musí zůstat v lásce k Církvi, v úctě k pravdě a v pokoře před tajemstvím Božího soudu. Bez toho se i horlivost může změnit v ránu, která už neléčí, ale trhá.

*Zdeňka Rybová
šéfredaktorka RC Monitoru*

SLOVO KNĚZE

Prázdniny se blíží a tu vyvstává otázka, co dělat za nepříznivého počasí. A tak bych chtěl pootevřít tzv. literární okénko.

Končí červen, měsíc hrdosti, kdy jednotná novokulturní fronta povstává na boj pod duhovou fanglí. Četní tvůrci a umělci se předhánějí. Kdo natočí, sepíše či jinak vytvoří slátaninu, jež by vylíčila krásu a pestrost LGBFLMPSVZ (nebo jak si dnes říká) scény. A přitom by stačila trocha té ideologické práce. Česká literatura, a to ta dětská, již má na tomto poli pilotní dílo a netřeba vymýšlet pohádky o dvou princích, kteří se zamilovali, a jestli nezemřeli, žijí šťastně dodnes. Naštěstí jsou novokulturníci poněkud intelektuálně rozpačití, a tak je nenapadlo, že by se pro jejich cíle dala využít kniha popisující životní peripetie jednoho nenápadného hmyzáka s červeným puntíkováným šátkem. Ano, je řeč o Ferdovi z rodu mravenců a řádu blanokřídlých. Tento náš hrdina je poněkud zmaten, neb je biologicky (sice neplodné, ale přece) děvče. Kdyby totiž byl klukem, nepřejí rojení a jeho příběh by rozhodně nevydal na knihu. Tato skutečnost mu/jí/onomu ovšem nebrání, aby se zamiloval/a/o do Berušky. Všímate si? Mravenčí děvče zahoří láskou k děvčeti sluníčkovskému, tedy jde o vztah nejen stejnopohlavní ale i mezidruhový. Vidíte, jak se děvče Ferda široce rozkročila. Beruška – potvora však není oslněna citem této neukotvené feministky, a tak ji pouze využívá ke svým nekalým konzervativním cílům.

Nezbývá jen doufat, že výše zmíněná fronta zůstane nadále u své rozpačitosti a nechá Sekorova mravence v klidu. I když přátelství Davida a Jonatana je jejich často omílaným trumfem. A tak končím přáním, aby nás Bůh při zdravém rozumu zachoval ráčil nejen o prázdninách a s nadějí, že Ferda zůstane Ferdou a nestane se symbolem nové doby.

*P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem.
administrátor farnosti Zruč nad Sázavou*

ROZSÉVAČ VYŠEL ROZSÉVAT

12. červenec 2026 – 15. neděle v mezidobí – Mt 13,1–13

Jeroným

Je třeba si všimnout, že v podobenstvích jim neřekl všechno, ale „mnoho“. Kdyby v podobenstvích řekl všechno, lid by odešel bez užitku. Jasně spojuje s nejasným, aby to, čemu bylo porozuměno, podněcovalo k poznání toho, čemu se nerozumí. Zástup totiž nechápe jedním jediným způsobem, ale podle různého smýšlení jednotlivců. Proto „mluví v mnoha podobenstvích“, aby podle rozmanitosti smýšlení přijal rozličné poučení.

Nebo také: apoštolům věřícím v Krista je dáno, avšak Židům, kteří neuvěřili v Božího Syna, se vezme i to, co vlastní jako přirozené dobro. Nemohou totiž ničemu rozumět s moudrostí, protože nemají počátek moudrosti.

Jan Zlatoústý

Jaký smysl by však mělo sít mezi trní, na skálu a na cestu? Skála nemá ve své moci stát se půdou, ani cesta přestat být cestou, ani trní přestat být trním. U duší a nauk je však za to velická chvála. Je totiž možné, aby se ze skály stala úrodná země, aby se po cestě už dál nešlapalo a aby bylo trní zničeno.

Jestliže tedy většina semen zahynula, nezpůsobuje to rozsévač, ale půda, která je přijímá, tedy duše. Rozsévač totiž nerozlišuje mezi bohatým a chudým, moudrým a pošetilým, ale ačkoli předvídal budoucnost, mluvil ke všem – což také bylo třeba učinit –, aby mohl říci: „Co jsem měl učinit, a neučinil jsem?“

A proto neříká otevřeně, že jedno zrno přijali leniví a ztratili je, jedno bohatí a zadusili je a jedno změkčili a přišli o ně, protože se jich nechtěl dotknout příliš prudce, a tak je postavit proti sobě. Tímto podobenstvím také učí učedníky, že i když mnozí z jejich posluchačů zahynou, nemají proto zůstat nečinní. Vždyť ani Pán, který všechno předvídal, nepřestal rozsévat.

Foto: Lawrence OP / flickr

Raban

Vám, protože jste ke mně přilnuli a věříte ve mne. Tajemstvím nebeského království nazývá evangelijní nauku. Ale jim, tedy těm, kteří jsou venku a nechtějí v něho věřit – zákoníkům, farizeům a ostatním, kteří setrvali v nevěře –, dáno není. Přistupme tedy spolu s učedníky k Pánu s čistým srdcem, aby nám milostivě vyložil evangelijní nauku podle výroku: „Ti, kdo se přibližují k jeho nohám, obdrží od něho poučení“ (Dt 33,3).

A správně jsou nazývány trním, protože myšlenkami na sebe bodají, probodávají mysl a jako by ji dusily, takže jí nedovolují rodit duchovní plody ctností.

Tomáš

Proto pokračuje výkladem podobenství: „Když někdo slyší slovo o království“ – tedy mé hlásání, které pomáhá dosáhnout nebeského království – „a nechápe“. A připojuje, jak nechápe: „přichází Zlý“, tedy ďábel, „a uchvátí, co bylo zaseto do

jeho srdce. To je ten, u koho bylo zaseto na okraji cesty.“

Je však třeba si všimnout, že výraz „zaseto“ se chápe různými způsoby. Říká se totiž, že je zaseto semeno, a také že je oseto pole. A zde nacházíme obojí. Když se říká „uchvátí, co bylo zaseto“, je třeba to chápat o semeni; když pak následuje „zaseté na okraji cesty“, nemá se to chápat o semeni, ale o místě semene, tedy o člověku, který je jakoby polem osetým semenem Božího slova.

Remigius

Těmito slovy Pán také vysvětluje, co je semeno: „slovo o království“, tedy slovo evangelijní nauky. Mnozí totiž přijímají Boží slovo bez jakékoli oddanosti srdce, a proto semeno Božího slova zaseté do jejich srdcí ihned odnášejí zlí duchové jako semeno na vyšlapané cestě.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

BOJ O SRDCE, KTERÉ PATŘÍ VŠEM

V dnešní civilizaci, nasycené hédonismem, relativismem a epidemií sociálních sítí či pornografie, která degraduje ženy na pouhé objekty, je celibát kněze prorockým znamením.

Pro mě celibát neznamená prázdnotu, ale naplnění duchovního otcovství, které vyvěrá z mého kněžského svěcení. Bůh mě nepovolal k tomu, aby nechal mé srdce zkamenět. Nepatřím k těm, o kterých básník Charles Péguy napsal: „Myslí si, že milují Boha, protože nemilují nikoho.“ Naopak. Celibát není jen statickým darem, ale především pokladem mého života, který musím vědomě bránit. „Neuved nás v pokušení,“ se v modlitbě Otčenáš jistě každý den modlíte i vy. Pro mě to znamená spolupracovat s Bohem a bděle se stavět pokušením, abych dokázal milovat čistou a univerzální láskou.

Foto: Tomáš Hýsek / Člověk a Víra

Jak střežit srdce, aby nezahořklo

Být celibátníkem znamená uvědomit si ještě intenzivněji než ostatní, že „kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho“ (Mt 16,25). Lidskými silami je to nemožné. Sebeovládání je však ovocem Ducha svatého. Abychom toto ovoce mohli v životě sklízet, musíme nejprve s pokorou přijímat a aktivně rozvíjet dary Ducha svatého. Rozvíjet je znamená nezůstat pasivní. Dary Ducha nejsou magickou ochranou, která funguje sama od sebe. Jsou to semínka, která v nás potřebují každodenní péči prostřednictvím modlitby, svátostí (zejména Eucharistii) a vědomé bdělosti. Teprve když dovolíme Boží milosti, aby v nás rostla, promění se naše lidská slabost v duchovní sílu a dar celibátu se stane pramenem živé vody, nikoli vyprahlou pouští.

Sedmero zásad věrnosti

Nechci se jevit moudřejší, než jsem. Patnáct let kněžství není tak dlouhá doba, ale je dostatečná na to, aby člověk duchovní boj osobně zakusil. Dovolte mi, abych se s vámi o svou zkušenost podělil.

1. Ježíš je mým Pánem a Spasitelem

Lidské srdce se potřebuje někomu plně

vydat. Pokud bych neprohluboval svůj osobní vztah s Kristem, podvědomě bych začal hledat náhražku jinde. Je proto nezbytné mít oči neustále upřené na Ježíše (Žid 12,2).

2. Zamilovat si Desatero přikázání

„Není dobré se dívat na to, po čem mi není dovoleno toužit,“ říkal svatý Jan z Ávil. Čistota srdce jde mnohem dál než jen za tělesnou rovinu devátého přikázání. Potřebujeme se opřít o Desatero jako o spolehlivou navigaci pro život. Nezapomenout na to, co nám připomíná Písmo: „*Jeho přikázání nejsou těžká*“ (1 Jan 5,3).

3. Věrnost v malých věcech

Jedna jiskra může zapálit celý les, jak připomíná apoštol Jakub (Jk 3,5). Duchovní boj vyžaduje bdělost hned v zárodku – v myšlenkách a prvních hnutích srdce. Fyzický i citový odstup není projevem chladnosti, ale věrnosti slibu a prozíravosti. Jak učí Magisterium, kněžská zdrženlivost vyžaduje „pravou lidskou zralost“, která dokáže ovládat své city a smysly (Jan Pavel II., *Pastores dabo vobis*, 43). Dodal bych: v jakékoliv oblasti.

4. Transparentnost vztahů

Mé srdce patří Kristu, kterého se snažím zpřítomnit v tomto světě. Svatý John Henry Newman, který sám hluboce prožíval dar duchovního přátelství, varoval před tím, aby lidské vztahy nezastiňovaly náš vztah k Bohu. Přátelství kněze musí být vždy svobodné, transparentní a zaměřené na Krista, nikoli svazující. Pokud v této oblasti ztratíme svobodu, snadno dopadneme jako Adam v ráji – místo abychom přijali odpovědnost za svá rozhodnutí, začneme ze svého vlastního selhání vinit Boha a druhé lidi (Gn 3,12).

5. Život v Boží přítomnosti

Říká se, že tráva je u sousedů vždycky zelenější. Někdy je opravdu těžké se s vděčností soustředit na to, co mám, místo pokukování po tom, co mi chybí – zvláště když procházím vyprahlým obdobím nebo když se nedaří. Avšak útěk do idyllických snů, slepých ulic, zakázaných zón nebo virtuální reality jen oslabuje naši přítomnost v tom, k čemu nás Bůh reálně povolal. Apoštol Pavel nás vybízí: „Myslete na to, co je nahoře, ne na to, co je na zemi“ (Kol 3,2) a „uvádějte každou myšlenku do poddanství Kristova“ (2 Kor 10,5). Realita, i když je často tvrdá, je je-

Foto: Lenka Pecharová / Člověk a Víra

diným místem, kde se setkáváme s živým Bohem a kde probíhá náš skutečný zápas.

6. Církev jako rodina

Člověku samotnému může být těžko, ale „provaz trojitý se nepřetrhne snadno“ (Kaz 4,12). Kněžský celibát nelze žít v izolaci. Na jedné straně je tu bratrské společenství, na druhé farní rodina. Jsou to dvě komory plic živého organismu církve, které dávají celibátu v lidské rovině dech. Zároveň jsou tyto dvě roviny místem, kde se učíme radikální upřímnosti a životu ve světle. Odvaha přijímat zdravou zpětnou vazbu od lidí ve farnosti je pro kněze přirozenou cestou ke svatosti a zrcadlem jeho zralosti. S tím však souvisí i zásadní pravidlo bezpečí: hluboké, důvěrné rozhovory o našich vnitřních zápasech, slabostech a kněžských utrpeních patří výhradně do kruhu bra-

tří kněží, nikoli do pastoračních vztahů ve farnosti. Tím chráníme své srdce i ty, k nimž jsme posláni.

7. Život ve světle

„Bůh je světlo a není v něm žádné tmy,“ píše svatý Jan (1Jn 1,5). Nic neoslabuje kněze v duchovním boji tak jako tajnáctví. Sám jsem si zamiloval zpověď jako lázeň Božího milosrdenství. Mám radost, když mohu vyznat hodně hříchů, protože tím mě Ježíš, lékař duše i těla, může hodně uzdravit. Radikální upřímnost k sobě, k Bohu a ke zpovědníkovi je zásadní a vyvádí každé pokušení na světlo, kde ztrácí svou ničivou moc. Svatý Jan od Kříže učil, že duše, která své pokušení a slabosti zamlčuje před zpovědníkem, dává ďáblu plnou moc nad sebou samotou. Život ve světle a v pravdě přináší skutečnou svobodu.

Prorocké znamení pro svět

Myslím, že je všeobecně známo, že dnešní svět prochází hlubokou krizí otcovství. Do tohoto světa je poslán kněz, který je navzdory všem svým slabostem povolán být živým obrazem Božího otcovství: nezištně dávat život duším, sytit je svátostmi i Božím slovem a bděle je střežit. To vyžaduje čisté srdce, které se dívá na lidi Božíma očima, a nikoli skrze optiku vlastních potřeb. Za těch patnáct let jsem hluboce pochopil slova svaté Matky Terezy, která připomínala, že lidé u kněží nehledají jejich lidské talenty, ale Boha. Vyzývala nás, abychom druhé vedli vždy k Ježíši, a nikdy k sobě samým. Kněz má být průsvitem samotného Krista. Čím více čerpá ze síly Ducha svatého, tím jasněji odráží Jeho světlo – podobně jako diamant, který láme sluneční paprsky do nádherné, mnohobarevné škály. Jsem pevně přesvědčen, že dnešní svět zoufale potřebuje svaté kněze a jejich prorocký celibát, protože svět zoufale potřebuje Krista. Opustit kněžství by pro mě znamenalo porušit slib a zradit tuto naději.

P. Tomas van Zavrel

P. Mr. Mgr. Tomas van Zavrel
administrátor farností Hluboká nad Vltavou a Hosín

SVATÁ EUCHARISTIE

Děti moje, všechny stvořené bytosti potřebují k životu potravu; za tímto účelem dal Bůh vyrůst stromům a rostlinám.

Je to bohatě prostřený stůl, ke kterému přicházejí všechna zvířata a berou si potravu, která se pro každé z nich hodí. Avšak i duše musí být sycena. Kde je tedy

její potrava? Bratři moji, potravou duše je Bůh. Ach, jaká je to krásná myšlenka! Duše se nemůže živit ničím jiným než Bohem. Pouze Bůh je pro ni dostatečný;

pouze Bůh ji může naplnit; pouze Bůh může utišit její hlad; ona svého Boha naprosto potřebuje! V každém domě se nachází místo, kde se uchovávají zásoby pro

Francouzský novogotický náboženský tisk s motivem sedmi svátostí z konce 19. st.

rodinu – je to spíž. Církev je domovem duší; je to dům, který patří nám, křesťanům. Nuže, v tomto domě je také spíž. Vidíte svatostánek? Kdybyste se zeptali duší křesťanů: „Co je to?“, vaše duše by odpověděla: „To je spíž.“

Děti moje, není nic většího než Eucharistie! Srovnajte všechny dobré skutky světa s jedním dobrým svatým přijímáním; budou vedle něj jako zrnko prachu vedle hory. Pomodlete se, když máte dobrého Boha ve svém srdci; dobrý Bůh vám nic neodpře, pokud Mu nabídnete Jeho Syna a zásluhy Jeho svaté smrti a utrpení. Kdybychom pochopili hodnotu svatého přijímání, vyhýbali bychom se i těm nejmenším proviněním, abychom měli to štěstí přistupovat k němu častěji. Udržovali bychom své duše v Božích očích vždy čisté. Předpokládám, že jste dnes byli u zpovědi a že na sebe budete dávat pozor; budete šťastní při pomyšlení, že zítra budete mít radost z přijetí dobrého Boha do svého srdce. Zítra také nebudete moci dobrého Boha urazit; vaše duše bude zcela prosycena drahocennou Krví našeho Pána. Ó, jak krásný je to život!

Ó, děti moje, jak krásná bude na věčnosti duše, která důstojně a často přijímala dobrého Boha! Tělo našeho Pána

bude zářit skrze naše tělo, Jeho ctihodná Krev skrze naši krev; naše duše bude po celou věčnost sjednocena s Duší našeho Pána. Tam se bude těšit z čistého a dokonalého štěstí. Děti moje, když duše křesťana, který přijal našeho Pána, vstoupí do ráje, radost nebes se rozmnoží. Andělé a Královna andělů jí jdou vstříc, protože v té duši poznávají Božího Syna. Tehdy bude tato duše odměněna za bolesti a oběti, které snášela během svého života na zemi. Děti moje, víme, že když duše důstojně přijme svátost Eucharistie, je tak zaplavena láskou, tak proniknuta a proměněna, že ji už nelze v jejích slovech ani skutcích poznat ... Je pokorná, mírná, zahanbe-

ná, milosrdná a skromná; žije v pokoji se všemi. Je to duše schopná těch největších obětí; zkrátka, už byste ji nepoznali.

Jděte tedy k svatému přijímání, děti moje; jděte k Ježíši s láskou a důvěrou; jděte a žijte z Něho, abyste mohli žít pro Něho! Neříkejte, že máte příliš mnoho práce. Neřekl snad Božský Spasitel: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout“? Můžete tak láskyplnému a něžnému pozvání odolát? Neříkejte, že toho nejste hodni. Je pravda, že nejste hodni; ale vy ho potřebujete. Kdyby náš Pán bral ohled na naši hodnost, nikdy by svou krásnou svátost lásky neustanovil: neboť nikdo na světě jí není hoden, ani svatí, ani andělé, ani archandělé, dokonce ani Panna Marie; On však měl na zřeteli naše potřeby a my všichni tuto svátost potřebujeme. Neříkejte, že jste hříšníci, že jste příliš ubozí, a že se proto neodvažujete k svátosti přistoupit. Je to, jako bych slyšel, že jste velmi nemocní, a proto nebudete brát žádné léky ani nezavoláte lékaře.

Všechny mešní modlitby jsou přípravou na svaté přijímání a celý život křesťana by měl být přípravou na tento velkolepý akt. Měli bychom usilovat o to, abychom si zasloužili přijímat našeho

Pána každý den. Jak ponížene bychom se měli cítit, když vidíme, že ostatní přistupují ke svatému stolu, a sami zůstáváme bez hnutí na svém místě! Jak šťastný je anděl strážný, který vede krásnou duši ke svatému stolu! V prvotní církvi přijímali každý den. Když křesťané ochladli, nahradili Tělo našeho Pána požehnaným chlebem; to je útěcha i ponížení zároveň. Je to sice požehnaný chléb, ale není to Tělo a Krev našeho Pána!

Jsou tací, kteří přijímají duchovně každý den s požehnaným chlebem. Jsme-li zbaveni svátostného svatého přijímání, nahradme je, nakolik to jde, duchovním svatým přijímáním, které můžeme přijímat v každém okamžiku; musíme mít totiž neustále vroucí touhu přijímat dobrého Boha. Svaté přijímání je pro duši jako rozdmýchání ohně, který začíná dohasínat, ale v němž je ještě spousta zhaslých uhlíků; foukneme a oheň se znovu rozhoří. Když po přijetí svátosti cítíme, že naše láska k Bohu ochabuje, uchylme se ihned k duchovnímu přijímání. Když nemůžeme přijít do kostela, obraťme se směrem k svatostánku: zeď nás od dobrého Boha nemůže oddělit; pomodleme se pět Otčenášů a pět Zdrávasů, abychom vykonali duchovní přijímání. Dobrého Boha můžeme přijmout jen jednou denně; duše zapálená láskou to nahrazuje touhou přijímat Ho v každém okamžiku. Ó, člověče, jak jsi veliký! Živíš se Tělem a Krví Boha! Ó, jak sladký je tento život v jednotě s dobrým Bohem! Je to nebe na zemi; už nejsou žádná trápení, žádné kříže! Když máš to štěstí, že jsi přijal dobrého Boha, cítíš na několik okamžiků ve svém srdci radost a sladkost. Čistě duše to cítí neustále a v tomto spojení spočívá jejich síla a jejich štěstí.

Sv. Jan Vianney
The Catholic Thing
přeložil Pavel Štíčka

sv. Jan Maria Vianney
patron kněží v duchovní správě

MAJÍ ŽENY PRÁVO NA UMĚLÝ POTRAT?

Dokončení článku z čísla 10/2026.

Zastánci umělých potratů a práva žen na něj se jako k poslední baště utíkají ke svobodě člověka. Ta se zdá být nedobytná, protože odmítnutí práva na umělý potrat se okamžitě odrazí poukazem na její neslučitelnost se svobodnou volbou, bez níž je autentický lidský život nemyslitelný. Jde o strategicky dobře promyšlený tah, neboť prezentace práva na umělý potrat v podobě boje za svobodu ženy staví jeho odpůrce automaticky do krajně nevýhodného postavení nepřátel svobody. Je to podobné MMA zápasu, v němž jeden ze soupeřů nastoupí v tvrdém pancíři, který mu zajistí ochranu i proti těm nejprudším úderům protivníka a přítomný rozhodčí mu přitom ještě angažovaně sekunduje. Leč pojem „svobody“ se rozhodně nevyznačuje takovou jednoznačností, s jakou je v diskusích o umělých potratech lehkovázně užíván. Jeho obsah bývá zkratkovitě ztotožňován s mocí a nárokem rozhodovat o svém vlastním životě. Počaté dítě se ocitá v té nejužší zóně života těhotné ženy (v jejím těle), a proto je vydáno na pospas její svobodné volbě. Právo ženy zabít či nechat zabít člověka je vymezeno tím, že počaté dítě je doslova „její věc“.¹ Jakmile hranici jejího těla opustí porodem, toto právo pozbývá platnosti a jeho případné porušení

1 Říci, že umělý potrat je zabitím člověka, není podsouváním něčeho, s čímž by jejich obhájci nesouhlasili: „Zastánci potratů nemají problém přijmout skutečnost, že lidský plod je individuální lidská bytost. Říkají však, že samotná skutečnost, že někdo je člověkem, neznamená, že má nějaká práva. Každý z nás je člověk v biologickém slova smyslu – jsme organismy lidského druhu – to ale není morálně relevantní fakt. Mnohem důležitější jsou jiné věci: že si můžeme něco přát, že můžeme plánovat budoucnost, že si uvědomujeme sami sebe jako bytosti rozprostřené v čase a můžeme tudíž toužit po tom, aby náš život pokračoval.“

Foto: Petr Synek / Člověk a Vira

je kvalifikováno jako trestný čin vraždy.

Podivná logika svobodné volby

Není pochyb o tom, že žena má svobodu své dítě zabít anebo ho svým rozhodnutím na smrt vydat. Má možnost to učinit, stejně jako každý člověk, kterému nic nebrání, aby vzal nůž a vrazil ho do srdce svého souseda. Takový skutek je fyzicky proveditelný a lze si ho zvolit. Pokud tak učiníme, provedeme svobodnou volbu. Otázka samozřejmě je, zda se jedná o volbu dovolenou a zda jsme se jí nedopustili něčeho špatného. Když takto propíchnu svého souseda, který

Ve zkratce: naše nervová soustava je natolik rozvinutá, že jsme schopni vyšších kognitivních funkcí – jsme nejen lidské organismy, ale rovněž lidské osoby. A to je z morálního hlediska důležité, protože pouze osoby získávají určitá práva, včetně práva na život. Lidská embrya a plody samozřejmě osoby v tomto smyslu nejsou, nemají žádná přání, preference, tužby, nemohou si přát pokračovat ve své existenci v lůně matky; proto jim nijak neukřivdíme, když je usmrtíme (mohou-li plody již cítit bolest, mělo by jejich usmrcení být bezbolestné)“ (David ČERNÝ, *loc.cit.*).

vstoupí do mého domu bez agresivních úmyslů, těžko se budu před soudem hájit odvolávkou na mé právo svobodné volby. Ačkoliv mi ho soudce nebude upírat, upozorní mě, že v tomto případě bylo omezeno právem na život zavražděného souseda. Trestu odnětí svobody se nevyhnu. Odvedou mě do cely a já si budu lámat hlavu tím, proč je mé právo volby omezeno právem na život druhého, když se takto neobviňuji ti, kdo zabíjejí nenarozené děti, které jsou nesrovnatelně nevinnější než můj nepřijemný soused.

Není toto přirovnání přehnané? Má-li počaté dítě právo na život, pak jsou oba případy srovnatelné a jeho zabití představuje stejně odsouzeníhodnou vraždu. Aby se zastánci umělých potratů tomuto důsledku vyhnuli, nezbyvá jim než argumentovat v neprospěch práva na život plodu v těle matky. Logika, s níž se mu upírá nárok na život, však nijak neobjasňuje, proč by ho měla požívat těhotná matka. Prostý výskyt přání, preferencí a touhy pokračovat v životě na straně ženy není dostatečným ospravedlněním jejího nepodmíněného práva na život. Stejně jako jejich nevyskytování se u dítěte v lůně ženy není dostatečným

zdůvodněním legitimacy jeho zabití ještě před narozením. Kdo se s uvedenou logikou spokojí, musí připustit závažící konsekvence. V souladu s ní je totiž možné zabití člověka, který se nachází v bezvědomí nebo ve stavu hlubokého spánku. Ani on nemá žádná přání, preference či touhu pokračovat ve své existenci. Podle uvedené logiky bych se mohl beztrestně zbavit každého, jehož existence mě obtěžuje anebo z jehož smrti bych mohl mít nějaký prospěch, neboť by se mi konečně podařilo prosadit vlastní preference, touhy a očekávání. Jedná se o logiku, která příliš logická není. Právě proto nechrání ani ty, kdo její pomocí obhajují své názory. Nastíněná konsekvence totiž dopadá i na její obhájce – v jejím jménu připouštějí zabíjení nenarozených dětí, ale v jejím jménu mohou být zabití i oni, pokud z nějakého důvodu (spánek, bezvědomí) ztratí výsady, které údajně zakládají právo na život. Pro racionálně uvažujícího člověka je to signál, že argumentace ve prospěch umělého potratu musí spočívat na solidnějších důvodech.

Postmoderní revize myšlení

Tím jsme se dostali před tentýž problém, jehož jsme se dotkli o něco výše. Kde po nich máme pátrat? Lze mít vůbec nějakou naději, že jsou odhalitelné? Snad je možné se shodnout na tom, že racionální důvody jsou přijatelnější než důvody iracionální. Co jsou ale vlastně racionální důvody? Stojíme před zásadním problémem interpretace lidské racionality. Kde leží poslední kritérium rozlišení racionálního od iracionálního? Co když jsme zde z povahy věci odsouzeni k nezdaru a k neukončitelnému bloudění? Jak zní „správná“ odpověď formulovaná v kontextu soudobého myšlení?

Postmoderní kritika chce dekonstruovat nejen stará mravní přesvědčení, ale i nároky tradičně kladené na vědecké poznání. Vědecké závěry vadí postmodernistům proto, že se vyznačují objektivitou, obecností, nutností a jistotou. Lidské svobodě jsou jimi nastaveny neprostopupné hranice. Jsou oblasti, kde obhajoba svobody nebudí žádné velké emoce. Mnoho moderních západních lidí už nemá problém s tvrzením, že si každý může zvolit své pohlaví a že všech-

ny životní styly jsou v zásadě stejně hodnotné. Vychází přitom z principu skepse, který nedovoluje upřednostnění jednoho názoru a existenčního rozvrhu na úkor názorů a rozvrhů odlišných. Kdyby ale někdo trval na právu svobodného názoru třeba v matematice a bojoval by za platnost alternativního řešení, podle něhož například $2+2 = -961$, příliš pochopení by zřejmě nesklidil. Mělo by to totiž řadu nežádoucích důsledků. Třeba ten, že matematicko-fyzikální fakultu by mohl úspěšně vystudovat úplně každý, protože jakýkoliv výsledek řešení matematických úloh by musel být uznán za správný. Takový přístup by nakonec vedl k tomu, že by se po čase začaly hroutit stavby či padat letadla, neboť špatný kalkul v technologických postupech by se nemohl neprojevit nějakým defektem. A jelikož by to ohrožovalo lidské životy, bylo by správné svobodu volby na matematickém poli nekompromisně omezit.

Postmoderně laděný intelektuál proto nemá exaktní obory příliš v lásce. Jeho svobodě je v nich totiž kladeno příliš mnoho překážek. Již v antice se vyskytovali podobní lidé, o čemž svědčí pasáž Aristotelovy *Metafyziky*, v níž se dočítáme, že některým se přesné a důkladné myšlenkové postupy protiví kvůli jejich „puntičkářství“.² Od šedesátých let minulého století se z takového postoje stalo programové stanovisko postmodernistů. Podle nich jsou tradiční nároky vědy pozůstatkem neosvícené mentality, která si ještě nebyla vědoma své nahodilosti a dějinnosti. Proto prý nic nelze dokázat s absolutní jistotou a vždy je nutné nechat volný prostor opozičním alternativám. Kdyby to nebylo tragické, bylo by možné se usmívat nad zápalením postmoderních skeptických relativistů, s nimiž se vrhají do boje za různá práva různých skupin lidí, mezi něž patří i „právo“ žen na umělý potrat. Je zvláštní, že je konzervativní opozice odpíračů tohoto „práva“ rozpaluje doběla a najednou zapomínají, jak nehezké je trvat s jistotou na nějakém názoru a deklasovat ty, kdo svým nesouhlasem přispívají k nádherné názorové pluralitě postmoderní společnosti.

2 Srov. ARISTOTELES, *Metafyzika*, 995 a 5–12.

Foto: Hnutí Pro život ČR / flickr

Kam věda nedosáhne

Řada vědců se však ještě nenechala strhnout proudem prolamujícím všechny doposud platné hranice. Věda má svá přísná pravidla, a pokud hledáme kritérium rozlišení racionálních a iracionálních přístupů, měli bychom po nich zapátrat právě v oblasti vědeckého poznání. Kdo jiný než vědec by nám měl říct, co je vědecké a kde se území vědy již opouští?

Když už jsme jednou zmínili antiku, zamysleme se nad dalším poučením, které nám zanechala. Například Platón i Aristoteles byli přesvědčeni, že žádná exaktní, partikulární věda není kompetentní ke stanovení kritéria, v jehož světle bychom byli schopni posoudit, co je vědecké a co nevědecké. Kdo z vědců by to měl učinit? Matematik? Chemik? Biolog? Psycholog?... Problém je v tom, že nejen matematika je věda. Je jí kupříkladu i zmíněná chemie. Obě disciplíny jsou vědami. Jak by tedy matematik mohl zkoumat, co je vědecké a co nikoliv, když své kompetence může uplatnit jen v rámci vědy matematické, a tedy jen v rámci velmi specifického a omezeného výrazu vědy? Problém vědy je ale mnohem širší, o čemž svědčí to, že se vyskytuje i za hranicemi matematiky, kam již odborná způsobilost matematika nedosahuje.

Foto: Hnutí Pro život ČR / flickr

Vědecký poznatek se oproti poznatku nevědeckému vyznačuje kvalitou jistoty, díky níž se ví, že opak vyvozeného řešení nemůže platit. A právě zde narážíme na hlavní kámen úrazu. Nejvíce epistemicky zajištěná řešení jsou ta, která jsou dokázána sporem, což znamená, že se ukáže rozpornost alternativních řešení. Princip sporu říká, že *A není non A* zároveň a ve stejném ohledu. I když se v matematice důkazy sporem používají, nelze v ní formulovat důkaz samotného principu sporu. Princip sporu by mohla dokázat pouze taková věda, která je schopna myšlenkově obsáhnout *A + non A*, tedy celek skutečnosti. *Non A* je totiž úplně vše kromě *A*. Žádná partikulární, speciální, předmětně a metodicky limitovaná věda to z definice učinit nemůže. Závěry takové vědy jsou vždy pouze hypotetické a s ohledem na nové poznatky stále revidovatelné. Dokazuje totiž pomocí principů (axiomů), jejichž platnost pouze předpokládá.

Je umělý potrat vraždou?

Proto je třeba s naléhavostí položit následnou otázku: jak racionálně vyloučit, že umělý potrat není vražda? Jak s jistotou nahlédnout, že přitom nedochází k zabítí bytosti, která má právo na život? Žádná z partikulárních věd, jejichž autoritou se zastánci umělých potratů mnohdy zaštiťují, toho není schopna.

A nejenže toho není schopna, ale zcela se mýjí i s dalšími problémy, které jsou při diskusích o umělých potratech ve hře. Jaká věda dokáže přináležitost práv člověku? Matematika? Chemie? Biologie? Sociologie? Vždyť se musí jednat o práva, která náleží člověku, nakolik je člověkem. Ani když člověka zredukujeme na jeho organismus, není zřejmé, jak by mohla biologie zajistit nějaká jeho práva. Když spolu s Comtem povýšíme sociologii na vrcholnou a zastřešující vědu, není patrné, jakými kouzly by mohla dospět ke stanovení práv člověka. Poznat člověka v tom, co ho činí člověkem, předpokládá i reflexi nad jeho myšlením a ta se vymyká kompetenci matematiky, biologie, sociologie a jakékoliv jiné partikulární vědy. Marně bychom pátrali po nějaké specializované disciplíně, která by nás dokázala s jistotou přesvědčit, že umělým potratem nedochází ke krácení práv člověka, jehož smrt svobodně působíme.

Pak se ale obhajoba umělého potratu a práva na něj s odvolávkami na vědu, svobodu a cokoli dalšího podobá dělostřelecké palbě za kopec, kde se možná nacházejí nevinné lidské bytosti a obsluhovatelé palebné techniky si iluzorně namlouvají, že svým počínáním žádné vážné škody nepáchají. Přitom by stačilo podniknout trochu více námahy a za kopec se skutečně podívat pomocí adekvátní optiky – oboru, který je nejen schopen

dokazovat sporem, ale dokazovat i samotnou platnost principu sporu. Takovým oborem je filosofie, která reflektuje celek skutečnosti, a tedy i celek lidského života. Jen ona je příslušná k zodpovězení základní otázky, zda a proč člověku nějaká práva náleží, neboť do svého kognitivního horizontu dokáže zahrnout celek lidského života. Tento nárok filosofie se dnes jeví jako nepřijatelný, a proto nelze počítat s tím, že by byl přijat. Tím pádem i nadále setrváváme ve stavu, kdy se obhajoba umělého potratu a práva na něj bude považovat za výraz a poznávací znamení pravého humanismu pečujícího o svobodu člověka. Nejistotu, zda umělý potrat není vraždou, ale žádný racionálně uvažující člověk nemůže ze svého vědomí a svědomí zaplašit. Je zarážející, s jakou samozřejmostí se bojovníci za právo na umělý potrat pasují do role ušlechtilých humanistů. Jak to jde dohromady s nevyloučenou možností, že vedou zápas za vraždění nevinných, nám bohužel nesdělují. Proto je na ně třeba pohlížet jako na nebezpečné ideology. Oponenti umělých potratů, byť často svá přesvědčení také nejsou schopni uspokojivě racionálně osvětlit, mají na svém kontě jedno velké plus. Nijak neriskují, že schvalují vraždy nevinných. A i kdyby umělý potrat zmíněné riziko vylučoval, nebylo by patrné, proč by dospěli obecně a ženy zvláště měli mít nějaká práva umožňující násilné ukončení života, o němž stále tak málo víme. Jejich fundament dnes prostě není k mání. Jediným jejich zdrojem je politická moc – a to je princip, který leží v základech všech totalit.

Roman Cardal

Mgr. Roman Cardal Ph.D.
filosof

JAK POZNÁVÁME BOHA, KDYŽ HO NEVIDÍME?

Boha nikdo z nás neviděl. A přece o Něm křesťanství mluví s jistotou. Jak je to možné?

Možná jsme si zvykli klást špatnou otázku. Nejde ani tak o to, proč Boha nevidíme, ale proč očekáváme, že by měl být viditelný jako věc mezi věcmi. Pokud Bůh přesahuje materiální svět, nemůže být zachytitelný smysly stejně jako ostatní skutečnosti. A přesto to neznamená, že o Něm nemůžeme nic vědět. Katolická tradice naopak trvá na tom, že Boží neviditelnost není překážkou poznání, ale výzvou. Výzvou zapojit celé lidství: rozum, zkušenost, citlivost pro krásu i schopnost víry.

První cestou je rozum – ne jako chladný výpočet, ale jako schopnost ptát se po smyslu věcí. Už Tomáš Akvinský si všiml něčeho velmi prostého: nic z toho, co existuje, není samo ze sebe. Všechno vzniká, proměňuje se a zaniká. Svět není uzavřený – ukazuje za sebe. Pohyb světa odkazuje k prvnímu hybateli, řetěz příčin k první příčině, pomíjivost věcí k bytí, které nepomíjí. Stupně dokonalosti směřují k dokonalosti absolutní a řád, který ve světě pozorujeme, ukazuje na rozum, jenž tento řád nese. Nejde o to „vidět Boha“, ale pochopit, že svět bez Něho nedává plný smysl. Viditelné se tak stává stopou neviditelného. Rozum zde nepracuje proti víře, ale otevírá jí prostor: v tom, co je konečné a proměnlivé, rozpoznává potřebu základu, který sám proměnlivý není a na ničem dalším nezávisí. Rozum však zároveň naráží na své hranice. Může ukázat směr, ale nedokáže vstoupit do vztahu. Proto křesťanství říká něco zásadního: Bůh se dává poznat sám. V dějinách Izraele, skrze proroky a nakonec plně v osobě Ježíše Krista. Jak připomíná list Židům, Bůh mnohokrát mluvil – a nakonec promluvil v Synu. Zde se poznání proměňuje: už nejde jen o úvahu, ale o setkání. Neviditelný vstupuje do viditelného. A přesto ani tehdy nebyl samozřejmý – mnozí Ho viděli, a přece nepoznali. Poznání Boha totiž není jen otázkou smyslů, ale odpovědí člověka. Požadavek, aby byl Bůh viditelný jako předmět, tak není důkazem jeho neexistence, ale spíše nepochopením toho,

Michelangelo: Stvoření Adama (1510)

co znamená být Bohem.

Tato odpověď se jmenuje víra. Ne jako slepý skok, ale jako přijetí toho, co se dává poznat. Víra není jen souhlas s pravdami, ale přilnutí celého člověka – rozumu i vůle. Je to zvláštní druh poznání: vnitřní zrak, který rozpoznává smysl tam, kde smysly nestačí. Moderní člověk často žádá důkaz, který by postavil Boha před něj jako objekt. Jenže Bůh není objekt. A požadavek, aby byl viditelný jako předmět, není důkazem jeho neexistence, ale spíše nepochopením toho, co znamená být Bohem.

Další cestou je vnitřní zkušenost, především svědomí. Každý člověk zná ten zvláštní hlas, který ho volá k dobru a varuje před zlem. Není to jen subjektivní pocit ani společenský konstrukt. Jak říká John Henry Newman, je to „hlas někoho“. Hlas, který nás přesahuje, a přesto k nám mluví zevnitř. Hlas, který nás činí odpovědnými. Právě zde se poznání Boha odehrává velmi konkrétně: ve zkušenosti povinnosti, pravdy a dobra, které si sami nevytváříme, ale objevujeme.

Podobně působí i krásu. Okamžiky, kdy se člověk zastaví – před krajinou, hudbou nebo lidským gestem – a zakusí něco, co nelze zcela vysvětlit. Jako by se na chvíli otevřelo okno. Svatý Augustin z Hippo to vystihl slovy o krásě „tak staré a tak nové“, jež člověka zasahuje zevnitř. Krása, dobro

a pravda nejsou jen vlastnosti věcí. Jsou stopami, které ukazují k jejich zdroji.

A pak je tu ještě jeden prostor, který je pro křesťanství zásadní: život církve. Bůh zde nepůsobí jen „někde v pozadí“, ale skrze konkrétní znamení. Ve svátostech se neviditelné spojuje s viditelným. Voda, slovo, chléb a víno – a přece víc než jen to. V eucharistii věřící nevidí nic než chléb, a přece vyznává, že je přítomen Kristus. Ne symbolicky, ale skutečně. Ne proto, že by to bylo vidět, ale proto, že to bylo dáno poznat.

Poznání Boha tak není jednou cestou, ale celkem. Rozum ukazuje směr, zjevení otevírá vztah, svědomí dává vnitřní jistotu, krása probouzí touhu a víra to vše spojuje. Možná tedy nejde o to, že Boha nevidíme. Možná jde o to, že jsme si odvykli vidět způsobem, který přesahuje smysly. Víra pak není útekem od reality, ale jejím prohloubením – ochotou vidět víc, než kolik je viditelné.

Zdeňka Rybová
šéfredaktorka RC Monitoru

MAGNIFICA HUMANITAS A POTÍŽE S UMĚLOU INTELIGENCÍ

Pod vedením papeže Lva XIV. nabrala Petrova bárka kurz s příznačnou sebejistotou. Jeho encyklika *Magnifica humanitas* zjevně představuje určující směr jeho pontifikátu.

V mnoha ohledech jeho projekt připomíná dílo Lva XIII. Tento papež reagoval na sociální otřesy průmyslové revoluce, když hájil důstojnost práce a lidské osoby, papež Lev XIV. čelí něčemu novému: vzestupu umělé inteligence [UI] jako síly, která přetváří lidský život. Kouř a stroje 19. století v tomto případě chybí, přesto přináší vlastní zásadní otázky ve vztahu k lidské důstojnosti a svobodě jednání.

„Chránit osobu v éře umělé inteligence“

Charakteristickým rysem naší současnosti je podle Lva XIV. bezprecedentní moc, kterou lidstvo disponuje, zejména samo nad sebou. Připomíná to postřeh C. S. Lewise z knihy *The Abolition of Man* (Zrušení člověka), že moc lidstva nad přírodou se v praxi často ukazuje jako moc jedněch lidí nad druhými. Na tomto pozadí encyklika načrtává obrysy současného technologického horizontu a poté zkoumá tři aspekty osobního využívání UI, které Lev XIV. označuje za zvláště problematické: snadnost, s jakou z ní získáváme výsledky, zdání objektivitu, které systémy AI vytvářejí, a jejich stále přesvědčivější napodobování lidské komunikace.

Zapomněli jsme svá jména; nevíme, kdo jsme

Stali jsme se vypočitatelnými osobami (*personnes calculables*, výraz Michela Foucaulta). V základu toho „leží ... posthumanistická mentalita, která pohlíží na lidskou osobu jako na objekt určený k manipulaci, na zdroj, který je třeba optimalizovat“. Vše včetně lidí se dnes převádí do jazyka dat a výkonnosti, vše se stalo objektem, který je třeba ovládat a kontrolovat pro stále větší efektivitu

Foto: vatican.va

a využitelnost. Problém je v tom, že jsme odvrátili zrak od Krista a podobně jako Petr jsme začali kolísat a tonout v chaosu světa (srov. Mt 14,22–36).

Na tomto pozadí Lev XIV. rozvíjí svou úvahu v kristocentrickém duchu, podobně jako Jan Pavel II. ve své první encyklice *Redemptor hominis*. Lev XIV. v úvodní kapitole cituje větu z jeho konstituce *Gaudium et spes*: „Tajemství člověka se skutečně vyjasňuje jen v tajemství vtěleného Slova.“ A poznamenává: „Lidské osoby jsou povolány ke společenství s Bohem a ‚své pravé já mohou plně objevit pouze v upřímném darování sebe sama‘. Jejich nejhlubším povoláním je skutečně vstoupit do trojiční dynamiky přijímané a sdílené lásky.“ Tato kristocentrická trojiční antropologie musí být rámcem celé encykliky, máme-li ji správně pochopit. Musíme se obrátit a hledět na Kristovu tvář, „abychom v tváři Božího Syna kontemplovali velikost lidství, která vrhá světlo i na éru UI. V Kristu

jsme povoláni spolupracovat na díle stvoření, nikoli být lhostejnými pozorovateli technologických procesů, které omezují naši svobodu a odpovědnost.“ A dodává: „I když stroje vynikají efektivitou, lidská tvář, která žádá, aby na ni bylo pohlédnuto, zůstává středem našich dějin“.

Technokratické paradigma

Lev ale také říká, že „technologie by sama o sobě neměla být považována za sílu nepřátelskou vůči lidstvu“. Podle papeže „technologické inovace, včetně umělé inteligence, nejsou neutrální“. [...] Protože lidská osoba – a zejména lidské srdce – není neutrální, nemůže být neutrální ani technologie, která je jejím rozšířením a výrazem. Morální stav člověka – добрta, či zloba jeho srdce – se tedy v technologii projevuje a působí v ní zevnitř. Jak uvádí Lev: „Používání UI není nikdy čistě technickou záležitostí: jakmile vstupuje do procesů, které ovlivňují lidské životy, dotýká se práv, příleži-

Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

ností, postavení i svobody.“

Papež dva biblické obrazy, aby objasnil, co znamená „ne–neutralita“ technologií: stavbu Babylonské věže (srov. Gn 11,1–9) a obnovu jeruzalémských hradeb (srov. Neh 2–6). Stavitelé věže si chtěli „udělat jméno“ a byl to působivý výkon: jeden jazyk, jedna technologie, jeden směr. Skrývalo se v tom však nebezpečí – projektu chyběl vztah k Bohu, opíral se o uniformitu potlačující rozmanitost, dával přednost homogenizaci před společenstvím. Když je město budováno na pýše a nároku na soběstačnost, komunikace se rozpadá, jazyky se matou a lidé si přestávají rozumět. Výsledkem není jednota, ale rozdělení. Babylon tak odhaluje meze každého úsilí, které, jakkoli velkolepé, vychází ze sebeprosazení, obětuje lidskou důstojnost ve prospěch efektivity a usiluje o dosažení nebe bez Božího požehnání.

Jsou nám tedy předloženy dvě možnosti a je třeba se rozhodnout, protože neutralita či vlažnost povedou k tomu, že nás Bůh vyvrhne ze svých úst (srov. Zj 3,16). Volba stojí mezi chrámem a Babylonem; mezi ikonografií a modlářstvím; mezi náboženstvím a magií; mezi pravým a falešným kultem. Neutrální postoj neexistuje.

Snadný přístup k informacím a nedostatek trpělivosti

První varování, které Lev v souvislosti

s UI naznačuje, se týká snadnosti získávání informací. Všechno se dnes stalo okamžitým. Stali jsme se „lidem, který měří svůj život na sekundy“. McLuhan nás před tímto jevem varoval už před více než šedesáti lety, když napsal: „Průmyslová odvětví vyrábějící komodity v podmínkách automatizace sdílejí stejnou strukturální povahu jako zábavní průmysl, protože obě se přibližují stavu okamžité informace.“ Jonathan Haidt nedávno poznamenal, že „největší problém lidstva spočívá v tom, že jsme příliš rychlí v hněvu a příliš pomalí v odpuštění. Jsme také pokrytci, kteří druhé tvrdě soudí, zatímco své vlastní špatné chování automaticky ospravedlňují.“

Papež připomíná, že „psychologická a psychiatrická literatura v posledních letech s rostoucí naléhavostí dokumentuje, že časné a nekontrolované vystavení digitálním zařízením a sociálním sítím může mít negativní dopad na spánek, schopnost soustředění, regulaci emocí a mezilidské vztahy, zejména v nejzranitelnějších obdobích života, někdy s tragickými následky“. Bezprostřednost a nedostatek trpělivosti má na člověka škodlivé účinky a v konečném důsledku vede k nihilismu a depresi: „Všudypřítomnost digitálních médií podporuje kulturu okamžitosti a hyperstimulace, což vyvolává únavu, nudu a apatii vůči úsilí potřebnému k hledání pravdy“. Nápravou tohoto nebezpečného vývoje je

význam života ve společenství – lidé neupadají do depresí tehdy, když čelí hrozbám společně, ale když se cítí izolovaní, osamělí nebo zbyteční.

Navíc: „Jemnější formy závislosti spojené s digitální ekonomikou pozornosti nelze podceňovat, protože platformy a služby jsou často navrhovány tak, aby získávaly čas a pozornost uživatelů, využívaly jejich zranitelnosti a oslabovaly jejich vnitřní svobodu. Když obchodní modely prosperují z lidské slabosti, je s člověkem zacházeno jako s prostředkem, nikoli jako s cílem; ti, kdo takové systémy navrhují nebo financují, nesou morální odpovědnost, kterou nelze ignorovat.“

Předstírání objektivit a rozklad autority

Druhým varováním je zdání objektivit, které UI předstírá: „Existuje i méně viditelné nebezpečí: když se systémy UI prezentují jako neutrální a objektivní, ale ve skutečnosti odrážejí a posilují stereotypy či ideologické předsudky svých tvůrců a vývojářů.“ UI napodobuje určité funkce, ale nedisponuje pravou realitou. „Jde o formu statistické adaptace založené na datech a zpětné vazbě, která může být velmi účinná, avšak neznamená vnitřní růst.“ Dále dodává, že „se musíme varovat omylu, kdy bychom tento typ ‚inteligence‘ ztotožňovali s inteligencí lidskou“. To, že něco vypadá inteligentně nebo se tak jeví, ještě neznamená, že to inteligentní skutečně je.

Připomíná to T. S. Eliota: „Kde je život, který jsme ztratili životem? Kde je moudrost, kterou jsme ztratili ve vědění? Kde je vědění, které jsme ztratili v informacích?“

Napodobování komunikace a rozklad mezilidských vztahů

Třetím varováním je napodobování komunikace, kterou UI nabízí: „Komunikace není pouze přenos informací, ale také vytváření kultury.“ Nejde o paralelní svět – UI formuje lidské životy zevnitř. Problém tedy nespočívá ani tak v tom, co sdělujeme, ale ve formě samotné komunikace. Prvním slovem, které vyslovujeme, je „slovo“ naší fyzické přítomnosti. UI naproti tomu představuje odtělesněnou nepřítomnost, což vede k nedostat-

ku skutečné komunikace a zbavování se osobní odpovědnosti. To jde ruku v ruce s „vyloučením zranitelných, které se zahaluje do zdání neutrality a objektivit a je proti němu obtížné vznášet námitky. Nespravedlnost zůstává nepovšimnuta a soucit, milosrdenství a odpuštění – chápané nikoli jako pouhá gesta, ale jako skutečné činy – mizí z dohledu.“

Napodobování komunikace začíná rozpadem tělesné přítomnosti. Umělá inteligence nás hluboce zaplétá do životů druhých, ale přesto zůstáváme ponořeni do moře osamělosti.

Na fyzických tělech záleží

Musíme znovu obrátit pohled k vtělenému Kristu a po vzoru Nehemiáše začít obnovovat vlastní „Jeruzalém“. „Obrazovky nás vedou k tomu, abychom zapomínali, že na našich fyzických tělech záleží.“ (Haidt) Odpověď je pro Lva dvojí: eucharistická a mariánská. Obě předpokládají inkarnační a svátostný pohled na svět, zakořeněný v trojiční antropologii

zaměřené na Krista. Vtělení je „v samém srdci všeho“. Skutečnost, že Slovo se stalo tělem, představuje autentickou alternativu k transhumanismu a posthumanismu. Lev nás vyzývá, abychom kontemplovali „Boží plán, žili církevní jednotu účastí na Eucharistii, budovali svět zaměřený na obecné dobro a modlili se ve spojení s blahoslavenou Pannou Marií“. Potřebujeme „eucharistickou spiritualitu – spiritualitu jednoty církve v lásce“.

Fr. Olek Stirrat
What We Need Now

P. Olek Stirrat
narozen v Polsku, působí v arcidiecézi
Adelaide v Jižní Austrálii

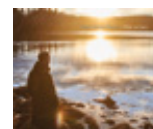

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

Éloi Leclerc: *Píseň bratra Slunce*

Dárková publikace s hlubokými myšlenkami o Chvalozpěvu stvoření (sv. František z Assisi) v nádherném grafickém zpracování, doplněném fotografiemi z dílny českých bratří františkánů.

Váz., 152 s., cena 299 Kč

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY •

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví:
www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

PRAKTICKÝ PRŮVODCE K VYTVOŘENÍ RYTMU MODLITBY

Pozvánka k životu, jehož středem je Bůh

Vzhledem k tomu, že už více než deset let pracuji jako pastorační pracovníce s mládeží na plný úvazek, dalo by se předpokládat, že mám disciplinovaný a bohatý modlitební život – ale vždy tomu tak nebylo. Po mnoho let jsem se modlila, kde jsem chtěla a jak jsem chtěla a kdykoli se mi zachtělo. Trvalo mi dlouho, než jsem si našla rytmus modlitby, který by mě skutečně nesl. Ráda bych vám ukázala, jak si takový rytmus vytvořit, aniž byste opakovali mnoho chyb, které jsem udělala já.

Proč se modlit?

Když Ježíš v Lukášově evangeliu reaguje na prosbu starostlivé Marty o pomoc,

poukazuje na Marii, která pozorně naslouchala u jeho nohou, a tvrdí, že právě to je „jediné potřebné“ (viz L 10,38–42). A v šesté kapitole Matoušova evangelia nám Ježíš přikazuje, abychom „hledali především jeho království a spravedlnost“ (Mt 6,33). Tato výzva k modlitbě je zároveň pozváním i poučením. Proč na tom Ježíš tak trvá? Odpověď na tuto otázku najdeme přímo v Písmu. Martin život služby, jakkoli je štědrý a dobrý, se stává tíživým a neudržitelným, pokud je veden pouze z vlastních sil. Ježíš nekritizuje ani tak její jednání, jako spíše její záměr. Zaměřuje se na nesprávnou věc – a proto se zdá, že ji život přemáhá. Není vám to povědomé?

A v Kázání na hoře pak Ježíš slibuje, že když ho budete hledat celým srdcem, „všechno ostatní vám bude přidáno“ (Mt 6,33). Všechno v našem životě se uvede do správného pořádku, když budeme na první místo klást to nejdůležitější: Ježíše. Náš život patří Bohu a Bohem je také udržován. Ježíš je vinný kmen, my jsme jen ratolesti (J 15,4). Chceme-li prospívat a nést ovoce, musíme zůstat po celý den ve spojení s jeho milující přítomností. Žádný jiný „zlepšovák“ ani organizační systém nedokáže utišit naši úzkostnou mysl, obnovit vyčerpanou energii a uzdravit zraněné srdce. On je náš každodenní chléb (viz J 6,51), pokrm pro naši duši. Ježíš je to jediné po-

Foto: Josef Polehňa / Člověk a Víra

třebné a je hoden naší lásky, pozornosti i času. Musíme se tedy usilovně snažit, aby modlitba měla v našem životě první místo. Ale jak na to?

Úskalí, když se začnete modlit

Možná vám připadá nelogické, že začínám právě zde, ale chci vás uchránit toho, abyste se v modlitbě stali Martou – tedy abyste dělali spoustu věcí pro Ježíše, místo abyste byli s ním. Může být skličující vrhnout se do nové a ambiciózní modlitební rutiny jen proto, abyste zjistili, že nedokážete naplnit vlastní očekávání. Berte to tedy jako jemné povzbuzení: začněte pomalu a malými krůčky.

Pokud nemáte vyhrazený čas na rozjímavou modlitbu, začněte právě tím. Pokud už máte pravidelný každodenní čas modlitby, přidejte do svého programu každodenní mši svatou. Neočekávali byste, že symfonie bude napsána, natož provedena, přes noc, proto ani nečekejte, že modlitbu budete hned na začátku „provádět“ dokonale. Budujte si rytmus modlitby postupně, krok za krokem, skrze opakování. Proto tomu říkáme modlitební praxe.

Praktické kroky k nalezení vlastního rytmu modlitby

Ať už s modlitbou začínáte, nebo toužíte po větší disciplíně v modlitebním životě, je důležité věnovat jí soustavně a pravidelně

čas v tichu a o samotě. Katechismus katolické církve nám připomíná, že „člověk se ale, i když chce, nemůže modlit ‚neustále‘, nemožná-li se v určité době“ (KKC 2697). To znamená, že si každý den vyhradíme konkrétní místo a čas na setkání s Pánem. Tato pravidelná setkání se stávají pevnými body našeho dne a ukotvují nás v jeho lásce. Takováto modlitba je především vztahová. Začněte denními čteními ze mše svaté nebo třeba jen s evangeliem. Růženec může být užitečnou meditací, která nám pomůže ztišit myšlenky a obrátit se k Bohu. Nebo můžete začít s vděčností. Skvělým způsobem, jak se začít soustředit, může být psaní deníku. Tyto nástroje se stanou vstupní branou do Jeho přítomnosti, nikoli cílem samotné modlitby. Jakmile se „napojíme“ na vinný kmen, opatrně nástroj odložíme, abychom věnovali plnou pozornost Kristu. Postupem času si naše mysl a tělo na tuto praxi navyknou a začnou ji očekávat, takže budeme lépe schopni přijímat Kristovu přítomnost a jeho láskyplný pohled. Do modlitby se budeme nořit stále přirozeněji.

Osvojíte-li si rutinu rozjímavé modlitby...

... můžete svůj rytmus dále rozvíjet. Zkuste začlenit každodenní mši svatou. Váš vztah s Ježíšem se ještě víc prohloubí, když ho budete prožívat v rytmu círk-

ve. Časté přijímání eucharistie nám dává milost, kterou tak nutně potřebujeme. Není možné nastínit všechny přínosy každodenní mše svaté, protože Pán ve své dobrotě vylévá duchovní i hmotná požehnání, která jsou určena výhradně vám. Začněte třeba jedním dnem v týdnu a postupně budujte návyk. Na pevném základu každodenní modlitby a mše svaté začne váš modlitební rytmus přirozeně plynout. Budete si lépe uvědomovat, kam vás Duch vede a co je v různých obdobích potřeba. Dalším krokem možná bude pravidelná zpověď. Třeba vám pomůže ranní obětování dne nebo večerní zpytování svědomí, abyste svůj den odevzdali Bohu. Nebo se můžete přihlásit na každotýdenní hodinu eucharistické adorace ve své farnosti.

Postupem času se Pána nebudete ptát jen na duchovní záležitosti. Začnete se ho dotazovat i na ty všední, například na to, co číst, jak strávit víkend nebo kdy vyřídít pochůzky. Jak se budete otevírat, bude pro vás přirozenější obracet svou mysl a srdce k Bohu i během jízdy autem nebo při svém oblíbeném koníčku. Bůh nám dal svůj vlastní život, svého Ducha, abychom žili skrze Něj, s Ním a v Ném. Chce s vámi sdílet více z vašeho života a dát vám více toho svého. Chce pronikat do všech oblastí vašeho bytí.

V 10. kapitole Janova evangelia Ježíš říká, že „přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti“. Když začnete praktikovat tento rytmus modlitby, hojnost života se stane skutečností nejen pro vás, ale i pro lidi kolem vás. Ve spojení se Zdrojem se stanete těmi, k čemu jste byli stvořeni – těmi, kdo proměňují svět.

Beth Davisová
Spiritual Direction

Beth Davis
publicistka, působí v organizaci
Blessed is She

KAM KRÁČÍŠ, EVROPO? MEZI KULTUROU SMRTI A NÁVRATEM K HODNOTÁM

Zdá se, že se jen stěží můžeme vyhnout dotíravému pocitu, že náš starý kontinent stojí na osudovém rozcestí. Zatímco část společnosti podléhá logice, která povyšuje individuální svobodu nad všechna ostatní dobra, jiná část hledá cestu zpátky k základům, na nichž po staletí spočívala naše civilizace. Napětí mezi těmito dvěma tendencemi dnes prostupuje všemi sférami veřejného života — od mrazivých etických zlomů až po debaty o samotné identitě Církve.

Mrazivým mementem tohoto rozporu je zpráva z Nizozemska, kterou přinesl server *Novinky.cz*. Poprvé v historii země byla eutanázií osoba mladší dvanácti let. Legislativa z roku 2024 umožnila lékařům ukončit život dětí „trpících způsobem, který nelze snést“, pokud rodiče vyjádří souhlas. Portál *PCh24.pl* v této souvislosti hovoří o „hororu v Holandsku“ a upozorňuje na tragický fakt, že jde o bytosti neschopné samostatně vyjádřit svou vůli. Předchozí model, umožňující zastavit příjem potravy a tekutin, sice mohl vést k prodlužovanému umírání, ovšem současná volba mezi utrpením a rychlou smrtí je falešným dilematem. Odhaluje hlubokou krizi v přístupu k ochraně života, kde se se soucit zaměňuje za jeho likvidaci.

Tento fenomén není izolovaný; představuje symptom hlubší ideologické nemoci. Arcibiskup Salvatore Cordileone v textu pro agenturu *KAI* diagnostikuje „selhání postliberalismu“. Upozorňuje, že společenský model postavený výhradně na individuální svobodě bez vazby na společné dobro a ctnost vede k nevyhnutelnému rozpadu mezilidských vazeb. Liberalismus sice předpokládal, že náboženství zůstane v soukromí a stát bude

Foto: František Ingr / Člověk a Víra

neutrální, výsledkem je však společnost sužovaná samotou a krizí na mnoha úrovních, rodinu nevyjímaje.

V tomto kontextu působí jako kotva rozhodnost Říma v otázkách vnitřního řádu. Zřejmě vám neunikla zpráva, že Vatikán rezolutně odmítl žádost německých biskupů o povolení laikům kázat při mších. Dikasterium pro bohoslužbu a svátosti připomnělo, že homilie je nerozlučně spojená se svátostným kněžstvím.

A na závěr malý paradox: historie ukazuje, že konvertité se stávají nebezpečnými. Konvertující jsou vždy podezříváni — jak těmi, které opouštějí, tak těmi, které přijímají. Velký myslitel John Henry Newman to zažil osobně a svědčí o tom. Jeho konverze z anglikánství do katolicismu vyvolala v Anglii 19. století bouři. Newman však prokázal, že obrácení neznamená ztrátu toho, co mělo hodnotu v minulosti, ale naplnění a dovršení. Přicházející do Církve „neztratí, co měli,

ale získají, co jim chybělo“. I v kontextu celospolečenském se dá říct, že Evropa to začíná chápat.

Svědectví o Kristu však nepatří jen do teologických spisů. Paradoxně právě v časech sekularizace se víra nestahuje ze světové scény. Naopak — nachází nové, někdy překvapivé formy vyjádření. Během Mistrovství světa FIFA 2026 hráči z různých zemí veřejně svědčí o své víře. Tak např. Christian Pulisic pořádá pro své spoluhráče z reprezentace biblická setkání, brankář Matt Freese denně čte Písmo svaté a Felix Nmecha po vstřelení branky pro Německo provádí gesto „odevzdání koruny Kristu“. Chorvatští fotbalisté otevřeně mluví o tom, že víra určuje směr jejich života. Tato gesta se mohou zdát malá v rámci obřího sportovního aparátu, ale představují svědectví, že hlad po duchovnosti v člověku nezmizí.

—zd—

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydávání *RC Monitoru* je možné jedině díky zaslaným darům. Náklady na přípravu, tisk a distribuci jednoho čísla vycházejí asi na 40 Kč, což za rok činí 960 Kč.

Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze dle § 15 odst. 1 nebo dle § 20 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmu uplatnit pro snížení základu daně.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010.